

Пашенцева Г.В.

аспірант,

Національна академія природоохоронного та курортного будівництва

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕРИТОРІЙ

Інституціоналізація екологічної безпеки рекреаційних територій передбачає контроль за дотриманням вимог екологічних стандартів ведення господарської діяльності, забезпечення проведення заходів з охорони навколишнього середовища, раціонального використання природних ресурсів, досягнення узгодженості дій місцевих органів влади, громадських екологічних організацій, суб'єктів господарювання у зниженні антропогенного тиску на них [1, с. 154]. Досягнення позитивного результату можливе у разі здійснення впливу на об'єкт управління, що включає в себе вплив, коригування, координацію. Кожен з видів впливу має свої особливості, умови застосування.

Вплив на рекреаційні території розглядається як процес діяльності, здатної призвести до результативної зміни їх екологічного стану. Це виражається в зниженні прямого (техногенне забруднення ландшафту одним або кількома забруднювачами, що призвело до порушення біотичного регулювання та руйнування системи ландшафту), опосередкованого (забруднення викликає ланцюгову реакцію погіршення якісного стану компонент природного середовища ландшафту), інтродукованого тиску (поява чужого екологічній системі живого організму, що призводить до різкої зміни навантаження на харчові ланцюги). Метою підсистеми впливу є мінімізація антропогенного тиску на рекреаційні території.

Однак, вплив на об'єкт управління не завжди досягає бажаного результату, що призводить до необхідності здійснювати коригування керуючих впливів. У цьому випадку коригування розглядається як процес передачі впливу, який спрямований на зміну певних властивостей, особливостей об'єкта управління. Підсистема коригування має на меті забезпечення збалансованого еколого-економічного розвитку рекреаційних територій. На наш погляд розвиток ситуації можливий за трьома варіантами.

Варіант 1 – оптимістично-песимістичний. Відбувається екологічне оздоровлення рекреаційних територій на місцевому рівні, в короткостроковому періоді часу, що сприяє підвищенню соціально-економічних показників, поліпшення санітарно-гігієнічної обстановки, припинення процесу деградації екологічних систем. Однак зберігаються існуючі тенденції стану їх навколишнього середовища внаслідок не вирішення проблеми мінімізації антропогенно-техногенного тиску на них. Це можливо у випадку вирішення певної екологічної проблеми на окремо взятій території, пов'язаної з усуненням наслідків його прояву. Проведені заходи, що свідчать про поліпшення екологічної ситуації в реальності дезавуають справжній стан. Тому тимчасовий успіх з плином часу змінюється проявом екологічної проблеми з більшою силою і масштабом, що призводить до значних витрат на проведення природоохоронних заходів.

Варіант 2 – оптимістичний, характеризується створенням умов для розвитку екологічної, інвестиційної привабливості рекреаційних територій, інфраструктури, збільшенням обсягу фінансування природоохоронних програм, що сприяє досягненню істотних результатів у вирішенні екологічних проблем в окремих регіонах півострова. Це можливо за умови зацікавленості місцевих органів влади у

наданні певних пільг потенційним інвесторам, що здійснюють фінансову підтримку соціально-економічного розвитку рекреаційних територій. Однак слід звернути увагу на те, що досягнення позитивного результату можливо за наявності довгострокової програми соціально-економічного розвитку, що передбачає послідовне і поетапне її виконання з виконанням запланованих показників.

Варіант 3 – стабільний, що характеризується вдосконаленням системи державного управління охороною навколишнього середовища в Криму на основі створення інтегрованої системи екологічного контролю з боку регіональних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, вдосконалення економічних механізмів природокористування рекреаційних територій. Її завданням є попередження порушень екологічного та природно-ресурсного законодавства з метою забезпечення екологічної безпеки на регіональному та локальному рівнях.

Координація являє собою процес розподілу діяльності в часі для забезпечення взаємодії різних структур у виконанні поставлених завдань. У цьому зв'язку призначення підсистеми координація полягає в забезпеченні безперервного функціонування системи управління екологічною безпекою рекреаційних територій шляхом встановлення міцних зв'язків між виконавцями.

Таким чином, інституціоналізація екологічної безпеки рекреаційних територій увазі проведення комплексного управління охороною навколишнього середовища, здійснення єдиної науково – технічної політики в галузі використання та відтворення їх природних ресурсів, що здійснюється через підсистеми: вплив, коригування, координація.

Список використаних джерел:

1. Савченко М. І. Інвестування природокористування : [монографія] / М. І. Савченко. – Луцьк : «Наукова думка», 2009. – 237 с.

Шведюк Ю.В.

аспірант,

Національний лісотехнічний університет України

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ

Одним із важливих процесів сьогодні є зміна кліматичних умов. Зміни температурного режиму та вологості впливають на склад і структуру лісових екосистем, динаміку росту, продуктивність і біологічну стійкість лісових насаджень, домінування видів тощо. За оцінками експертів зі зміни клімату, підвищення температури на 1°C зумовлює зміщення меж природних зон на 160 км. Це зумовлює розширення ареалів основних лісотвірних порід, які характеризуються високим рівнем адаптації до зміни кліматичних умов і скорочення або зникнення слабоадаптованих видів [2, с. 35-38].

Сьогодні основні заходи повинні бути направлені на адаптацію до зміни кліматичних умов і пом'якшення негативних наслідків таких змін. Заходи адаптації повинні охоплювати зміни природних чи людських систем у відповідь на фактичні або очікувані зміни з метою уникнення шкоди. Заходи пом'якшення негативних наслідків зміни кліматичних умов повинні бути направлені на стабілізацію або зменшення концентрації парникових газів в атмосфері. Варто